

2024-05-24

Dunaire တီဖျော်ကို အတတ်သွန်ဝံ့သးဆာတၢ်သံကျဲကျဲဖိတဖၣ် လၢအလဲၤဟးတၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် ကပီၤထီၣ်ဝဲလၢ ထံလီၤကီၢ်ပူၤပျဲၤစီၣ်ခိၣ်ဒီး TV တၢ်ဒုးန့ၣ်တဖၣ် ဒီး လဲၤတုၤဆူ ကိတိၢ်ခိၣ်ကျိၢ်အဟံၣ် (White House)

ပုၤတၢ်လဲၤဟးတၢ်ဝဲဆူ ဝုၤလိဒိၣ် (London), ဖဲရူး (Paris), မုတမ့ၢ် အံးထလံၣ် (Italy) မုတမ့ၢ် လဲၤဒီးယုထာဘၣ်အသးလၢ ထံလီၤကီၢ်ပူၤ ကွဲၤလုၤလိတၢ်ဒုးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. Ms. Chelsea Cook အကိၣ်ဖိ တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ပုၤယုၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲန့ၣ်လီၤ.

Ms. Cook မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒုတၢ်အူတၢ်သိၣ်လိသရၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲ Dunaire တီဖျော်ကို လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်စီန့ၣ်လီၤ. ဖဲ 2011 န့ၣ် အဝဲ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ [student xylophone group](#) န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဝဲ, ကရူၢ်တဖုအံၤဒုးန့ၣ်ဝဲတၢ်ဒုးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကမ့ၢ်အမဲၤညါလၢ တၢ်လီၤလၢအမံၤဟူၣ်သ့ၣ်ဖျါ ဒ်အမ့ၢ် White House, Midwest Clinic International Band ဒီး ပံၤကွဲၤသံကျဲကရၢ မူးဇိပွဲၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်လီၤလၢ ကီၢ်ယုၤရပုၤ(Europe) အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Ms. Cook စံးဝဲ, “တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤတီၢ်လီၤဆီဒိၣ်မး ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤပသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ ဒီးယၢစ့ၢ်ကီး ယသးခုဒိၣ်မးလၢယကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ခီဖျါပဝဲခဲမ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ဖိထာဖိတဒုၣ်န့ၣ်လီၤ”. “ယကိၣ်ဖိဒီးယၢပသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ရဲၤလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးပအိၣ်ဒီးတၢ်သးစဲဘူးလၢ အလီၤဆီန့ၣ်လီၤ. ယသးခုဒိၣ်မးလၢပမၤသကိးဘၣ် တၢ်အံၤတပူၤယီၤန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဒုးန့ၣ်လၢတၢ်ယုထာအဂီၢ်တဘျီအံၤ မ့ၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံၤလၢ ဖဲတယံၢ်ဒီးဘၣ်အပူၤ Ms. Cook အတၢ်အိၣ်ဖျါ ဖဲ [The Kelly Clarkson Show](#) တၢ်ဒုးန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤကိၣ်သရၣ်သရၣ်မ့ၢ်အနွံအခါ Ms. Cook န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဒီးအမ့ၢ် “Best in Class” ဒီးအဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ \$5,000 လၢ Scholastic ဒီး \$5,000 လၢ Kelly အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. Dunaire တီဖျော်ကို ကိၣ်ခိၣ် Dr. Sean Deas စံးဝဲ စ့ၢ်ကီးတခါအံၤတၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ပူၤလံာ်လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဖၢန့ၣ်အီၤလၢ ကိၣ်တၢ်ဆါလံာ်စဲးအဂီၢ်ဒီး ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ကိၣ်ပုၤအတၢ်အကလုာ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ် ခီဖျါတၢ်ယဲၤမုၢ်န့ၣ်ဒီး တမ့ၢ်တၢ်ယဲၤမုၢ်န့ၣ်လံာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Dr. Deas စံးဝဲ, “လံာ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ယၢမၤစၢၤတဖၣ် လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်, တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်သ့မၤစၢၤလီၤသး တုၤလီၤတီၢ်လီၤ, တၢ်မုၢ်လိာ်ကွၢ်စီလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ်, ဒီး တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ် သးသဟီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ”. “ပမ့ၢ်တၢ်လၢအဖုၣ်န့ၣ်, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမၤစၢၤဝဲ ပပူၤဖိသ့ၣ်လၢအစးထီၣ်ဖးသီလံာ်တဖၣ်ဒ်သိး ကဆဲးယုသ့ၣ်ညါ မၤလိသ့အသး အါထီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤလၢပုၤဝဲ တၢ်မၤလိမၤဒီးဒီး တကတီၢ်ယီၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ရဲၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးအပူၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲတၢ်ဒုးန့ၣ်အခါ, Ms. Cook အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၤကမၢ်ခီဖျါ Mr. Chester Griffin လၢအမ့ၢ်သရၣ်အကါဒိၣ် တၢ်လၢ တၢ်ဒုတၢ်အူ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လဲၤကျဲတၢ်ဖဲ Ms. Cook ကဖိသ့ၣ်အခါ, ဟဲဝဲထီၣ်ဝဲတၢ် ဒုးန့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. Ms. Cook ဖျါထီၣ်ဝဲ DeKalb ဒွဲလၢကူၣ်သ့ၣ် 2001န့ၣ်, လၢအမ့ၢ်ဝဲ DeKalb County School District န့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ကိၣ်ပံၤကွဲၤသံကျဲ ကရၢဖဲအဝဲအိၣ်ယုတီၢ်အခါ ဒီးအဝဲအသရၣ်, Mr. Griffin မ့ၢ်ပုၤလၢ အဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အဝဲအသ့ၣ်အသးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲတဲစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ, “အဝဲဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဒီး တၢ်လၢယတလဲၤခီဖျါဘၣ်အီၤနီတဘျီလၢ အပူၤကွၢ်န့ၣ်ဘၣ်. အဝဲမ့ၢ်ဝဲသရၣ် အဆိကတၢ် တၢ်လၢ လၢအကိးထီၣ်ပဝဲဆူ Georgia ကီၢ်စဲၣ်အချါန့ၣ်လီၤ”. “ပလဲၤဆူ Alabama ဒီးပလဲၤစ့ၢ်ကီးမူးပွဲၤလၢအအိၣ်လၢ Florida န့ၣ်လီၤ. ဖဲယကဲထီၣ်သရၣ်အခါတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ, ဟဲတုၤဝဲဒၣ်လၢ ယပဲၤတြီအမံၤညါဒီးယစံးဝဲ ယကတူၢ်လိာ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခီဖျါ Mr. Griffin ဟ့ၣ်တုၤပဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤစ့ၢ်ကီးအယီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢမၤထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤ ယသးဖးဒိၣ်ဒ်သိး ယကဟ့ၣ်ယကိၣ်ဖိတဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒ်သိးသိးဒီးတၢ်လၢယမၤန့ၣ်တၢ်ဖဲစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲအဝဲလဲၤခီဖျါဘၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်သးဘျီတီၢ်တဂ့ၤလၢ အမၤလီၤကဒုကွၢ် အတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူတၢ်မၤဖဲ Metropolitan အိၣ်ပရၣ်တၢ် ဒုးန့ၣ်အလီၢ် (Opera House) ဖဲဝုၤ New York အပူၤဝဲအလီၢ်ခံ Ms. Cook ဆီတလဲကွၢ်ဝဲ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တခါအံၤ လၢတၢ်ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်သိၣ်လိတၢ်သံကျဲတၢ်သ့ၣ်ဝံ့သးဆာသရၣ်ဖဲ 2010 န့ၣ်ဒီး အဝဲမၤသ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤထီၣ်ဝဲ Dunaire တီဖျော်ကို ကိၣ်ဖိ တဖၣ် စးထီၣ်ဖဲ 2011 န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအကိၣ်ခိၣ်ပတြါၤ အဝဲအတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ယး တၢ်သံကျဲဆူအကိၣ်ဖိတဖၣ် အအိၣ် ခီဖျါ အဝဲ တၢ်သိၣ်လိအံၤ တဒ်သိးဒီး တၢ်သိၣ်လိညီၣ်န့ၣ် နကထံၣ်ဘၣ်အီၤလၢတီၢ်ဖျော်ကိုသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Dr. Deas စံးဝဲ, “Ms. Cook ဟဲစိၣ်ဝဲ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသိးဒီးတၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်ဆူ Dunaire အတၢ်အပူၤခီဖျါ တၢ်သံကျဲ တၢ်သ့ၣ်ဝံ့သးဆာ ဒီး အိးထီၣ်ဝဲဒၣ်ပတြီလၢ ကိၣ်ဖိအါဂၤကယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲ တၢ်ဆဲးကျိးရဲၤလိာ်သးခီဖျါ တၢ်သံကျဲဒီးတၢ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်

လီ”။ “ကွီဖီလီအမေလီတီလီ အဝဲအတီတီခိန်ရိန်မဲ အဖီလီတဖန်ဒ်သီး အဝဲသျှင်ကဒုးနဲဝဲ အတီနီလီသးလါ တါလါ အမေလီ တျဲဝဲသျှင်တဖန်ဒီး တကတီဖီအိန်ဒီးတါလူဟိမဲထွဲဝဲတါသုတါဘန်အကီအစီသျှင်တဖန်လါ နကထံနီအီသုဖဲ တါသံကျဲ တါရဲတါကျဲ အပူနီလီ”။

Ms. Cook သိပ်လိဝဲအကွီဖီတဖန်ဘန်ပး တါသံကျဲဒီးအစူးကါဝဲ **Orff-Schulwerk** တါသိပ်လိအကျဲနီလီ။ တါမေတါဒိန်ထီဝဲ လဲထီဝဲအကျဲလါတါဟိဖိန် တါသံကျဲ, တါဟူးတါဂဲ, တါဂဲလူ ဒီး တါစံးကတီတါ လါတါသိပ်လိအပူအံ အဒ်သီးဒီး ဖိသျှင်အ တါလိာ်ကွဲအသီးနီလီ။ တါအံဘန်တါဒုးဒိန်ထီဝဲအီလါ **German** အပူကွဲထါ **Carl Orff** ဒီးအပူမေသကီးတါ **Gunild Keetman** ဖဲနီဝဲ **1920** အပူနီလီ။

Ms. Cook စံးဝဲ, “ပဟံးနီတါသျှင်တဖန် လါဖိသျှင်အဲဒီးမာဝဲသျှင်တဖန်ဒီး သိပ်လိအဝဲသျှင် တါသံကျဲတါထံတါဆီကမိန် လါကျဲ ဝဲနီဝဲ လီ”။ “တါဂွါအကါဒိန်ကတါ လါယအဲဒီး ဖိသျှင်တဖန်ကမေလီနီဝဲမ့ အဝဲသျှင် ကဒီးနီဘန်တါထီဝဲကဆုန်လီသးဒီး တါဒုး အိန်ထီဝဲ တါအသီနီလီ”။

Ms. Cook အကွီဖီတဂါလါ အအိန်လါ ပီကူ (xylophone) အကရူအပူနီ မါစါဝဲ တါရဲတါကျဲ၊ တါသံကျဲလါကရူ အဂီ နီလီ။

အဝဲစံးစုဂီဝဲ, “အဝဲအံ မ့ကျဲတဘီ လါပူအါဂါယုနီစုဖီဖျိ တါကွဲထါနီလီ”။ “နဆီမိန်ပူကွဲထါတဖန်နီ ဟဲဝဲဖဲလဲဝဲ. တါသျှင် တဖန်အံ စးထီဝဲဖဲအပတီဝဲအံနီလီ”။

ပီကူ (xylophone) တါဒုတါအုတါဒုးနီ ဘန်ဒိန်အိန်တဖန်လါ **Ms. Cook** တီဝဲထီဝဲဒိန် လါအကစါ စိန်ရှုမံးဒယုန်အပူ ဒီးနီ ဘန်ဝဲ အမံဟူသျှင်ဖျါချုသဒီးနီလီ။ လါတါအံအယိ ဒီးနီဘန်ဝဲ တါကွဲမုန်အဝဲသျှင် ဒ်သီး တါကလဲမေ တါဒုးနီလါ ထံလီဂီပူ ဒီးထံဂါဂါသျှင်တဖန်, လါအပုန်ယုန်ဝဲဒီး တါသံကျဲမူးပွဲလါ **Florida** ဖဲအဝဲမေတါတါဒုးနီဖဲ အဝဲကဲကွီဖီအါနီလီ။ အဝဲသျှင်အ တါဖျိစိလါ အလီတါလီဆီတါအံဒုးကဲထီဝဲ တါကွဲမုန်ဘန် **Ms. Cook** လါကသိပ်လိ အဝဲတါသိပ်လိအကျဲအကျဲဆူ ကိုသရန် သရန်မုန်တဖန်လါအသိပ်လိတါသံကျဲ အဂီ နီလီ။

ဖဲလါယနူအါအရံနီ, အဝဲလဲဆူ **Arkansas** ကသံဒါဒါ, ဒီးသိပ်လိဝဲတါသံကျဲ သရန်တဖန်ဘန်ပးအဝဲအတါသိပ်လိ တါမေအကျဲ၊ အကျဲ, လါပုန်ယုန်စုဂီဒီး ကျဲလါအဝဲဆီတလဲကွဲဝဲ ကတီဆီတါသိပ်သယဲဆူ **hip-hop** တါသးဝံနီလီဖဲအဝဲအိန်ဝဲတါမေလီ အါ **Little Rock School District** ဖိမံမုဒါဒိန်သးဝံနီဝဲ “**Jack and Jill**.” တါသးဝံနီလီ။ တါသးဝံနီတယုန်အံမုန်ဒိန်မးအယိ **Ms. Cook** ဒိယာဝဲတါဂီမုဒီးရါလီဝဲလါအကစါ ဆိန်ရှုမံဒိန်ယာန် အပူနီလီ။ တါဂီမုတါအံ ဘန်တါကွါအီအဘျီ အါနီ တ ကကွဲ ဘျဲနီလီ။

တါဂီမုတါအံထူးနီဘန်ဝဲ **The Kelly Clarkson Show** အပူရဲကျဲထူးထီဝဲတါဒီး **America’s Got Talent** အတါသးစါဆါ နီလီ။ **Ms. Cook** စံးဘျူးစံးဖိန်ဖျိ တါခွဲတါယာ်လါ တါအိးထီဝဲနီလါအဝဲဒီးအကွီဖီတဖန်အဂီဒီး အဝဲမုလါ စုဂီလါ တါအံ ကဟုန် ဒုးအါထီဝဲအဝဲသျှင်အတါအဲ တါသံကျဲတါဒုတါအူ ဆူညါကွါကွါအဂီနီလီ။

အဝဲစံးဝဲ, “ဖဲအပတီခဲအံနီ ပအဲဒီးလါအဝဲသျှင် အဲဘန်ဝဲတါသံကျဲတါသျှင်ဝံသးဆါနီလီ”။ “ပအဲဒီးလါ အဝဲသျှင်ကဲထီဝဲ ပုဒုးအိန်ထီဝဲ တါသံကျဲဖဲလါ အတါအိန်မုဒီကတီ, ဖဲလါအဝဲသျှင်မုန်မေတါမေ အဂါတမံမံအါဒါလဲနီလီ”။